

Дубовик А. С.

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ковбаса В. М.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ГІЛОК ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ДОКТРИНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Тісний взаємозв'язок функцій держави та її механізму зумовлює необхідність структурно-функціонального підходу до вивчення механізму держави. Цей підхід є одним із напрямів загального системного аналізу, який базується на вивченні категорій структур і функцій в їх органічному взаємозв'язку. Відповідно, структуру державного механізму слід оцінювати в невід'ємній частині його діяльності з виконання державних функцій.

Законодавчі, виконавчі та судові органи державного управління є незалежними, проте мають багато форм взаємодії. Однак наявні сьогодні схеми цієї взаємодії вимагають більш детального регулювання. Інакше наявні механізми будуть неефективними. Слід розширити взаємодію всіх урядових відомств та шукати взаємні форми й методи взаємодії між державними органами влади для підвищення ефективності державної політики [1, с. 10].

Механізм взаємодії між урядовими органами традиційно означає існування так званої системи стримувань і противаг, яку впровадили в державну практику батьки-засновники першої конституції у світі. Ця система передбачає, що уряд урівноважує діяльність державних органів лише в тому випадку, якщо цей баланс спочатку встановлений у їх правовому статусі. Така взаємодія необхідна для забезпечення та збереження єдності державної влади як форми існування однієї держави. Як зазначає О. Румянцев, «суть цих змін полягає в тому, що взаємні стримування та противаги відбуваються шляхом законного проникнення у сферу діяльності іншого уряду. Примусова участь одного органу влади в певній фазі діяльності іншого органу дає йому можливість запобігти порушенню їх прав. У цьому контексті ця система розуміється з точки зору “скорочення”, а не “взаємодії”» [2, с. 21].

Основними нормативними умовами розподілу влади в сукупності є

складна система взаємодії між органами державної влади. Слід зазначити, що в наш час спостерігається тенденція до розподілу влади, що є суттєвою перевагою виконавчої влади на тлі зменшення ролі законодавця. Більшість законопроектів подають до парламенту відповідно до річних планів, затверджених міністерствами, і готують ці законопроекти відповідні міністерства й відомства, включаючи Міністерство транспорту. На практиці склалася ситуація, коли законодавча влада діє під диктатом виконавчої влади.

Суспільно-політичні умови для розвитку офіційних інститутів у державі призвели до появи нових політичних інститутів, які демонструють взаємодію влади, покликану виправити й усунути наявні спотворення конституційного розподілу влади. Сюди входять процедури затвердження важливих функцій у державі, розробка державних стратегій з різних соціально-політичних та економічних питань, організація консультацій та слухань з актуальних політичних питань (практика круглого столу з главою держави та лідерами парламентських партій), Інститут парламентських розслідувань [3, с. 98].

Як справедливо зауважив І. Кузнецов, відбувається постійне інституційне доопрацювання механізмів взаємодії урядових сил у різних формах: «паралельні» політичні інститути, завдання яких полягає у зменшенні тягаря конституційно проголошених інституцій, практика прийняття рішень Конституційним Судом, неформальні методи затвердження внутрішніми урядами (круглі столи, квартети, елементи державно-політичних дебатів вищих державних органів тощо), роль яких стає дуже важливою.

На нашу думку, взаємодія всіх державних відомств повинна призвести до спільного творчого процесу, особливо до розробки доктринальних документів, потім до прийняття нормативних актів, реалізації найбільш ефективних управлінських рішень, їх офіційного тлумачення, укладення міжнародних угод.

Оскільки слід розрізняти два нерозривні аспекти одного процесу політичної історії, «ідеальною духовною складовою політичного життя є не лише державні та політичні інститути та відносини, події та вчинки, які формують матеріальну структуру політичного існування суспільства, але й доктрини, ідеї, теорії політичної ідеології» [4, с. 76].

Правова доктрина повинна слугувати основою для подальшого розвитку законодавства, бути фактором ефективності сучасного державного регулювання. Водночас неможливо врахувати той факт, що багато залежить від науковців. Учені беруть участь у створенні правових норм, готують експертні висновки, консультують уряди тощо. Тому вони повинні відповідати за стан і розвиток державного регулювання. [5, с. 9]

Тому вважаємо, що найбільшої ефективності державна політика досягне, коли буде систематично формуватися та реалізовуватися завдяки взаємодії всіх державних відомств у процесі реалізації законодавства, правоохоронної діяльності, тлумачення та доктринальної політики в кожній галузі.

1. Белкін А. А. Науково-практична конференція «Судовий конституційний контроль: проблеми, перспективи» (огляд). *Держава і право*. 2017. № 5. С. 5–14.
2. Кузнецов И. И. Политическая институционализация разделения властей в современной России: автореф. дис. ... д-ра полит. наук. 2010. 21 с.
3. Ніжинський Л. Н., Челишев І. А. Про доктринальні засади радянської зовнішньої політики в роки холодної війни. 2017. 98 с.
4. Тишков В. А. Концептуальна еволюція національної політики. Київ, 2016. 76 с.
5. Якунін В. І. До питання про якість державної політики. *Вільна думка*. 2017. № 7. С. 5–20.

Дядюк Катерина Олегівна
здобувач вищої освіти
Національного університету
«Одеська юридична академія»
(м. Одеса, Україна)

РОЛЬ ПРОБЛЕМИ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО ВИБОРУ (Ж.-П. САРТР) У ГУМАНІТАРНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Актуальність питань існування людини, її внутрішнього «Я» та людського буття обумовлює актуальність дослідження філософії екзистенціалізму. Екзистенціалізм – це філософія людини та її свободи бути самою собою.

Як напрям філософії екзистенціалізм почав активно розвиватися в середині ХХ ст., що повністю змінило традиційне ставлення до людини. Саме в цей період відбувається активне акцентування уваги на унікальності людського буття. Екзистенціалізм – філософія існування людини в цілому. Насправді екзистенціалізм не є «винаходом» сучасності. Ця філософія заснована на роздумах про гуманістичні цінності, життя та смерть, особисту моральність людини. Тому його витоки зустрічаємо в мислителів ранніх епох: наприклад, Сократ цікавився самою ідеєю людини, а Платон говорив про кінцевість індивіда перед обличчям нескінченності досконалого світу ідей.

Екзистенціалізм – це віра в можливості людини як істоти, яка наділена свідомістю на відміну від інших предметів. Ніхто не народжується людиною, а лише потім стає нею. Це означає, що через свідомий вибір і дії людина повинна сформувати власну людяність у собі.

Важливе питання, яке цікавить екзистенціалістів, – це проблема вільного вибору в житті людини. Саме це питання постає головною проблемою екзистенційної філософії французького філософа та письменника Ж.-П. Сартра – проблема вибору.

Людина шукає свободу, яка потім віддзеркалюється в її виборі. Це не буденний вибір, а такий, від якого буде залежати її доля. Вчинивши дію на користь екзистенційного вибору, людина ніби переходить із одного буття в